

- (२) यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम वा निकालिएका आदेशसंग बाझिने जति नेपाल कानून खारेज भएको वा अवस्थानुसार सोसंग मिल्ने गरी संशोधन गरिएको मानिने छ ।

लालमोहर सदर मिति २०१७।८।२६।४.

आज्ञाले,
कृष्णप्रसाद उपाध्याय
श्री ५ को सरकारको सचिव
कानून, न्याय तथा संसदीय प्रवन्ध मन्त्रालय

श्री ५ को सरकार
कानून, न्याय तथा संसदीय प्रवन्ध मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको शासन कालको छैठौं वर्षमा संसदले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको ऐन, सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०१७ सालको ऐन नं. १५

स्वस्तिश्री गिरिराज चक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मान्नोनत ओजस्विराजन्य प्रोज्ज्वल नेपाल तारा अतिओजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र श्रीपद ॐ रामपट्ट अतुलज्योतिर्मय त्रिशक्तिपट्ट अतिप्रवल गोरखादक्षिणबाहु महाधिर्मति फिल्ड मार्शल र सर्वोच्च कम्याण्डर इन-चीफ श्री मन्महाराजाधिराज श्री श्री श्री महाराज महेन्द्र वीर विक्रम जङ्गबहादुर शाहबहादुर शमशेर जङ्गदेवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

मादक पदार्थ उत्पादन गर्ने, राख्ने, विक्री वितरण गर्ने र निकासी
पैठारी गर्ने कामलाई नियन्त्रण गर्ने व्यवस्थाको निमित्त बनेको
ऐन

सार्वजनिक हितको लागि मादक पदार्थ उत्पादन गर्ने, राख्ने, विक्री वितरण गर्ने र निकासी
पैठारी गर्ने कामलाई नियन्त्रण गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको शासन कालको छैठौं वर्षमा संसदले
यो ऐन बनाई जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ:— (१) यस ऐनको नाम मादक पदार्थ ऐन, २०१७ रहेको छ ।

(२) यो ऐन नेपाल अधिराज्य भर लागू हुनेछ ।

(३) यो ऐन श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएका मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:— विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:—

(क) “गाँजा” भन्नाले निम्नलिखित पदार्थहरू सम्झनु पर्छ:—

(१) भांग र सिद्धिसमेत गाँजा जातिको जुनसुकै बोट, त्यसको पात, डाँठ फल र फूल, र

(२) चरेस तथा गाँजाको बोटबाट प्राप्त गरिएको स्वाभाविक खोटो, र

(३) माथि उल्लेख गरिएको मध्ये जुनसुकै किसिमको गाँजा मिश्रित मिक्सचर वा त्यस्तो गाँजाबाट तयार गरिएको पिउने पदार्थ ।

(ख) “औषध्योपयोगी गाँजा” भन्नाले गाँजाको निस्सार वा निष्कर्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) “अफीम” भन्नाले निम्नलिखित पदार्थहरू सम्झनु पर्छ:—

(१) अफीम फूलको बीज कोष ।

(२) त्यस्तो बीजकोषमा स्वाभाविक रूपबाट जमेको रस, र

(३) माथि उल्लेख गरिएको मध्ये जुनसुकै किसिमको अफीम मिश्रित मिक्सचर

(घ) “अफीमको तत्व” भन्नाले निम्नलिखित पदार्थहरू सम्झनु पर्छ :—

(१) औषध्योपयोगी अफीम, तथा औषधि सम्बन्धी शास्त्रबमोजिम धूलो वा दाना वा अरु कुनै रूपमा औषधिको कामको निमित्त चाहिने विधिद्वारा तयार गरिएको अफीम, वा

(२) तयारी अफीम, तथा धूँस्रपानको निमित्त तयार गरिएको अफीम वा त्यसको धूँस्रपान गरिसकेपछि बाँकीरहेको कसर ।

(ङ) “रक्सी” भन्नाले फलफूल वा अन्न कुहाई वा चुहाई वा अन्य कुनै तरीकाले तयार गरिने रक्सी सम्झनु पर्छ र यस शब्दले ताडीलाईसमेत जनाउँछ ।

(च) “इजाजतपत्र” भन्नाले कुनै ठेक्काको सम्बन्धमा दिइने पट्टा वा बहालीलाईसमेत जनाउँछ ।

(छ) “मादक पदार्थ” भन्नाले गाँजा वा औषध्योपयोगी गाँजा वा अफीम वा अफीमको तत्व वा रक्सी वा रक्सी तयार गर्ने मौवा ताडीलाईसमेत जनाउँछ ।

आधिकारिकता मध्य विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

- (ज) कुनै पदार्थ को सम्बन्धमा “निकासी” भन्नाले जल, स्थल, वा हवाई मार्गबाट सो पदार्थ नेपाल अधिराज्यबाट विदेशमा निकासी गर्ने काम सम्झनु पर्छ ।
- (झ) कुनै पदार्थको सम्बन्धमा “पैठारी” भन्नाले जल, स्थल, वा हवाई मार्गबाट सो पदार्थ विदेशबाट नेपाल अधिराज्यमा पैठारी गर्ने काम सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिमको” भन्नाले यो ऐन अन्तर्गत बनेका नियममा तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

मनाही र नियन्त्रण

३. मनाही गरिएका कार्यहरू: (१) कुनै व्यक्तिले निम्नलिखित कार्य गर्नु हुँदैन:-

(क) आफ्नै उपभोगको निमित्त यस ऐनको रीत बमोजिम आफूसार्थ राखेको अफीमबाट तयार गरिएको बाहेक अरु तयारी अफीम आफूसार्थ राख्न वा उत्पादन गर्न वा

(ख) तयारी अफीम निकासी, वा पैठारी वा विक्री वितरण गर्ने ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क) अन्तर्गत कानून बमोजिम कुनै व्यक्तिले आफूसार्थ राखेको अफीमबाट तयारी अफीम उत्पादन गर्ने र त्यस्तो तयारी अफीम आफूसार्थ राख्ने कामको नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

४. गाँजा र अफीमको उत्पादनमा नियन्त्रण:- (१) कुनै व्यक्तिले इजाजतपत्र बेगर वा इजाजतपत्र पाएकाले त्यसमा तोकिएको शर्त बमोजिम बाहेक अफीमको फूल र गाँजाको खेती गर्ने वा अफीमको उत्पादन गर्न तथा अफीमको अम्मल गर्नसमेत हुँदैन ।

(२) अफीमको फूल र गाँजाको खेती गर्न र अफीमको उत्पादन गर्न वा अम्मल गर्न पाउने कामको निमित्त इजाजतपत्र दिइने तरीका, त्यस्तो इजाजतपत्रको ढाँचा र शर्त इजाजतपत्र दिने अधिकारी, त्यसमा लाग्ने दस्तूर र त्यस्तो खेती तथा उत्पादन कार्य उपरको अरु नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

५. औषध्योपयोगी गाँजा र अफीमको तत्वको उत्पादनमा नियन्त्रण:- (१) कुनै व्यक्तिले इजाजतपत्र बेगर वा इजाजतपत्र पाएकोले त्यसमा तोकिएको शर्तबमोजिम बाहेक तयारी अफीमको अतिरिक्त अरु अफीमको तत्व र औषध्योपयोगी गाँजाको उत्पादन गर्न हुँदैन ।

(२) तयारी अफीम वा अरु अफीमको तत्व र औषध्योपयोगी गाँजाको उत्पादन गर्न पाउने कामको निमित्त इजाजतपत्र दिइने तरीका, त्यस्तो इजाजतपत्र ढाँचा र शर्त, इजाजतपत्र दिने अधिकारी, त्यसमा लाग्ने दस्तूर र त्यस्तो उत्पादन कार्य उपरको अरु नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिएको बमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिक मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. रक्सी बनाउन वा भट्टी दोकान राख्ने कामको नियन्त्रण:- (१) कुनै व्यक्तिले इजाजत-

पत्र बेगर रक्सी बनाउन जाँड वा रक्सीको भट्टी वा दोकान थाप्नसमेत हुँदैन ।

तर चाड पर्वमा निजी उपभोगको निमित्त रक्सी बनाउने कुरा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

(२) रक्सी बनाउने वा भट्टी वा दोकान थाप्ने काम गर्न इजाजतपत्र दिने तरीका वा त्यस्तो इजाजतपत्र को ढाँचा वा शर्त, वा इजाजतपत्र दिने अधिकारी त्यस्तो इजाजतपत्रमा लाग्ने दस्तूर र त्यस्तो रक्सी बनाउने कार्य उपरको अरू नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

७. मादक पदार्थ निकासी पैठारी गर्नमा नियन्त्रण:- (१) कुनै व्यक्तिले इजाजतपत्र बेगर

वा इजाजतपत्र पाएकोले त्यसमा तोकिएको शर्तबमोजिम बाहेक तयारी अफीमको अतिरिक्त अरू कुनै मादक पदार्थको निकासी वा पैठारी गर्नु हुँदैन ।

तर स्थानीय चाड पर्वको निमित्त २ शेरसम्म मौवा पैठारी गरी ल्याउनलाई इजाजतपत्र चाहिने छैन ।

(२) तयारी अफीम वा अरू मादक पदार्थको निकासी वा पैठारी गर्न पाउने कामको निमित्त इजाजतपत्र दिइने तरीका, त्यस्तो पदार्थ निकासी वा पैठारी गर्न हुने ठाउँ, त्यस्तो ठाउँबाट मादक पदार्थ निकासी वा पैठारी गर्ने कामको निमित्त दिइने इजाजतपत्रको ढाँचा र शर्त, त्यस्तो इजाजतपत्र दिने अधिकारी, त्यसमा लाग्ने दस्तूर र त्यस्तो निकासी वा पैठारी गर्ने कार्य उपरको अरू नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

८. मादक पदार्थको विक्री वितरणमा नियन्त्रण:- (१) कुनै व्यक्तिले इजाजतपत्र बेगर

वा इजाजतपत्र पाएकोले त्यसमा तोकिएको शर्तबमोजिम बाहेक मादक पदार्थको विक्री वितरण गर्नु हुँदैन ।

(२) तयारी अफीम वा मादक पदार्थ विक्री वितरण गर्न पाउने कामको निमित्त इजाजतपत्र दिइने तरीका, त्यस्तो इजाजतपत्रको ढाँचा र शर्त, इजाजतपत्र दिने अधिकारी, त्यसमा लाग्ने दस्तूर र त्यसको कार्य उपरको अरू नियन्त्रण र व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

९. कसूर मानिने:- यस परिच्छेद बमोजिम इजाजतपत्र नलिई गर्न नहुने कुनै काम गर्ने वा

इजाजतपत्रमा तोकिएका शर्तको वा यस ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमको विरुद्ध कार्य गर्ने व्यक्ति कसूरदार मानिने छ र यस ऐन बमोजिम सजाय हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

परिच्छेद ३

कार्य प्रणाली

१०. वारेण्ट जारी गर्ने अधिकार:- (१) तोकिएको अधिकारीले यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर कुनै व्यक्तिले गरेको छ भन्ने आफूलाई विश्वास हुने कारण भएमा त्यस्ता व्यक्तिको गिरफ्तारीको निमित्त वारेण्ट जारी गर्ने वा कुनै घर, जग्गा, वा डुङ्गा सवारीमा त्यस्तो कसूरसंग सम्बन्धित कुनै मादक पदार्थ राखिछोडेको वा लुकाइराखेको छ भन्ने आफूलाई विश्वास हुने कारण भएमा त्यस्ता घर जग्गा वा डुङ्गा सवारीमा जुनसुकै बखत खान तलासी गर्नको निमित्त आदेश जारी गर्न सक्छ ।

(२) उपदफा (१) अन्तर्गत जारी भएको आदेश अनुसार खानतलासी गर्न खटिएका अफिसरलाई दफा ११ अन्तर्गत काम गर्ने अफिसर सरहको अधिकार हुनेछ ।

११. विना वारेण्ट प्रवेश, खान तलासी, कब्जा र गिरफ्तार गर्ने अधिकार:- (१) भन्सार पुलिस, अन्तःशुल्क वा माल अड्डाका कुनै बहिदार असिष्टेण्ट सब-इन्स्पेक्टर र सो सरहका कर्मचारीभन्दा माथिल्ला श्रेणीका अफिसर कर्मचारीले कुनै घर जग्गा वा डुङ्गा सवारीमा परिच्छेद ३ अन्तर्गत कसूरसंग सम्बन्धित कुनै मादक पदार्थ राखिएको वा लुकाई राखिएको छ भन्ने कुरा आफैले पक्का तवरबाट थाहापाए मा वा अरु कुनै व्यक्तिद्वारा आफूलाई विश्वास पर्ने गरी सूचना पाएमा त्यस कुराको लिखित रेकर्ड खडा गरी सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म जुनसुकै समय देहायका कामहरू गर्न सक्छ ।

(क) त्यस्तो घर, जग्गा, वा डुङ्गा सवारीमा प्रवेश गर्ने ।

(ख) प्रवेश गर्नमा कुनै बाधा, अडकाउ पर्ने आएमा ढोका फोरी प्रवेश गर्न र त्यस्तो बाधा अडकाउ हटाउन अरु चाहिने उपाय प्रयोग गर्ने,

(ग) त्यस्तो मादक पदार्थ र सो पदार्थको उत्पादन गर्न प्रयोग गरिएका सबै सामानहरू दफा २२ अन्तर्गत जफत हुन सक्ने भन्ने विश्वास लागेका माल सामानहरू र यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूरसंग सम्बन्धित सबूद प्रमाणको निमित्त काम लाग्ने भनी विश्वास लागेको अरु जुनसुकै कागज पत्र र सामानहरू उपर कब्जा गर्ने र

(घ) यो ऐन अन्तर्गत कसूर हुने काम गरेको भन्ने आफूलाई शंका लागेका जुनसुकै व्यक्ति-लाई रोक्का गरी खान तलासी गर्ने र मनासिब लागेमा गिरफ्तारसमेत गर्ने ।

तर तुरुन्त केही नगरे कसूरदार भागी जाने वा कसूरको सबूद गायब गरिने वा नासिने सम्भावना देखिएमा त्यस्तो अफिसर कर्मचारीले जग्गा वा डुङ्गा सवारीमा जुनसुकै बखत प्रवेश र खान तलासी गर्न सक्दछ घरमा त्यसरी प्रवेश वा तलासी लिम-परेमा आदेश प्राप्त गर्नु र घरवालालाई लिखित सूचना दिनु पर्छ ।

६३८
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) त्यस्ता कुनै अफिसर कर्मचारीले उपदफा (१) अन्तर्गत पाएको सुराकको वा सो उपदफाको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश अन्तर्गत विना आदेश प्रवेश तथा खानतलासी गर्न पर्ने अवस्था पर्ने आई सो बमोजिम गरेकोमा त्यस्तो गर्न परेका कुराको लिखित रेकर्ड खडा गरी सो रेकर्ड १ प्रति नक्कल आफूभन्दा माथिल्लो अफिसर छेउ पठाउनु पर्छ ।

१२. सार्वजनिक स्थानमा कब्जा र गिरफ्तार गर्ने अधिकारः— दफा ११ मा लेखिएका कुनै अफिसर कर्मचारीले देहायबमोजिम गर्न सक्छः—

(क) यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूरसंग सम्बन्धित भनी विश्वास लागेको कुनै मादक पदार्थ दफा २२ अन्तर्गत जफत हुन सक्ने भनी विश्वास लागेको माल सामान र सो कसूरको सबूद प्रमाणको निमित्त काम लाग्ने भनी विश्वास लागेको अरु जुनसुकै कागजपत्र र सामानहरू उपर जुनकुनै सार्वजनिक स्थानमा वसारपसार गर्दा-गर्दैको अवस्थामा कब्जा गर्ने, र

(ख) यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर गरेको भन्ने आफूलाई विश्वास लागेको जुनसुकै व्यक्तिलाई रोक्का गरी खान तलासी गर्ने र त्यस्तो व्यक्तिको साथमा कुनै मादक पदार्थ भएको फेला परेमा र सो मादक पदार्थ गैर कानूनी तरीकाबाट राखिएको भन्ने आफूलाई विश्वास भएमा त्यस्तो मादक पदार्थसंग सम्बन्धित व्यक्तिलाई गिरफ्तार गर्न सक्छ ।

१३. अफिसरहरूले आपसमा मद्दतगर्नु पर्नेः— यो ऐनको कुराहरूलाई कार्यान्वित गर्नमा प्रत्येकले आफ्नोलाई भागेको बखत मद्दत गर्नु दफा ११ मा लेखिएका सबै अफिसर कर्मचारीहरूको कर्तव्य हुनेछ ।

१४. गिरफ्तारी र कब्जाको रिपोर्टः— यो ऐन अन्तर्गत कुनै व्यक्तिलाई गिरफ्तार गर्ने वा कुनै मादक पदार्थ वा अरु सामान उपर कब्जा गर्ने अफिसर कर्मचारीले त्यस्तो गरफ्तारी वा कब्जा गरेका १२ घण्टाभित्र त्यसको पूरा विवरणसहितको रिपोर्ट आफूभन्दा माथिल्लो अफिसर छेउ पठाउनु पर्छ ।

१५. गिरफ्तार गरिएका व्यक्ति र कब्जा गरिएका सामानहरू बुझाउनेः— (१) दफा १० अन्तर्गत जारी गरिएको वारेण्ट अन्तर्गत गिरफ्तार भएका व्यक्ति र कब्जा गरिएका सामानहरूलाई विना सुस्ती ढिलाई सो वारेण्ट जारी गर्ने अधिकारी कहाँ र दफा ११ वा दफा १२ अन्तर्गत गिरफ्तार गरिएका व्यक्ति र कब्जा गरिएका सामानहरूलाई विना सुस्ती ढिलाई सबभन्दा नजिकको पुलिस ठानाको अफिसर इनचार्जकहाँ वा तोकिएको अधिकारीकहाँ बाटाका स्याद बाहेक १२ घण्टाभित्र बुझाईदिनु पर्छ ।

(२) यस दफा अन्तर्गत कुनै व्यक्ति वा सामान बुझिलिने अधिकारी वा अफिसरले यो ऐन बमोजिम त्यस्तो व्यक्ति वा सामानको सम्बन्धमा जो गर्नुपर्ने आवश्यक कारवाई गर्नेछ ।

६३९
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१६. मादक पदार्थ आफूसाथ राख्नेले सफाईको सबूद पेश गर्नु पर्ने:- कुनै व्यक्तिका साथमा मादक पदार्थ भएको फेला परेमा, वा निजले खेती गरेको जमीनमा कुनै अफीमको फूल वा गाँजाको खेती भइराखेको फेला परेमा, वा मादक पदार्थको उत्पादनको निमित्त चाहिने केही विधि पुगिसकेको कुनै पदार्थ वा कुनै पदार्थबाट मादक पदार्थ उत्पादन गरिएपछि सो पदार्थको बाँकी रहेको केही कसर निजको साथमा राखिएको फेला परेमा, सो पदार्थ यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियम बमोजिम प्राप्त गरेको वा राखेको हो भन्ने कुराको सबूद निजले पेश गर्नु पर्दछ र त्यस्तो सबूद पेश गर्न सकेमा वा अन्यथा प्रमाणित भएमा बाहेक निजले यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर गरेको मानिने छ ।
१७. श्री ५ को सरकारलाई तिर्नुपर्ने रकम सरकारी मालपोत बाँकी सरह अक्षुल उपर गर्न सक्ने:- यो ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम कुनै व्यक्तिले श्री ५ को सरकारलाई तिर्नुपर्ने इजाजतपत्रको फी वा उत्पादन फी को वा ठेक्का कबूल बमोजिमको रकम नतिरी बाँकी राखेमा त्यसको रकम निजबाट सरकारी मालपोत बाँकी सरह अक्षुल उपर गरिने छ ।

परिच्छेद ४

दण्डसजाय

१८. दण्ड सजाय:- कुनै व्यक्तिले दफा ३, वा दफा ४, वा दफा ५, वा दफा ६, वा दफा ७ वा दफा ८ वा ती दफामा लेखिएका कुराका सम्बन्धमा यो ऐन अन्तर्गत बनेको कुनै नियम उल्लङ्घन गरेमा निजलाई त्यस्तो प्रत्येक कसूरको निमित्त २ वर्षसम्म कैद वा रु १००० एक हजारसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।
१९. घर जग्गामा यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कसूर गर्न अनुमति दिनेलाई दण्ड सजाय:- कुनै घर जग्गा, कोठा, डुङ्गा, वा सवारीको धनी वा त्यसको भोग चलन गर्ने व्यक्तिले जानी जानी त्यस्तो घर जग्गा, कोठा, डुङ्गा वा सवारीमा दफा ३ वा दफा ५ वा दफा ६ वा दफा ७ वा दफा ८ वा ती दफामा लेखिएका कुराका सम्बन्धमा यो ऐन अन्तर्गत बनेको कुनै नियम उल्लङ्घन हुने कुनै कार्य गर्न अनुमति दिएमा निजलाई २ वर्षसम्म कैद वा रु १०००। एक हजारसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।
२०. थप दण्ड सजाय:- दफा ३ वा दफा ५ वा दफा ६ वा दफा ७ वा दफा ८ वा दफा १९ वा ती दफामा लेखिएका कुराका सम्बन्धमा यो ऐन अन्तर्गत बनेका कुनै नियम उल्लङ्घन हुने कुनै कार्य गरे वापत कसूर प्रमाणित भइसकेका कुनै व्यक्तिले उपरोक्त कुनै दफा वा नियम उल्लङ्घन हुने कार्य अर्को पटक पनि गरेमा त्यस्तो प्रत्येक पटकको निमित्त निजलाई ४ वर्षसम्म कैद वा रु. २०००। दुइ हजारसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२१. कसूर गर्न प्रयत्न गर्ने र दुरुत्साहन गर्नेलाई दण्ड सजायः— यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूर गर्न अरू कुनै व्यक्तिलाई दुरुत्साहन गर्ने व्यक्तिलाई सोही कसूर गरे वापत हुने सरहकै दण्ड सजाय हुनेछ र यस ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूर गर्ने प्रयत्न गर्नेलाई कसूर गर्नेलाई हुने सजायको आधा दण्ड हुनेछ ।

२२. जफत गरिनेः— (१) यो ऐन अन्तर्गत सजाय हुने कुनै कसूर गरिएकोमा सो कसूरसंग सम्बन्धित वा सो कसूर गर्नको निमित्त प्रयोग गरिएको सबै मादक पदार्थ सामान, ज्याभल र भाँडा वर्तनहरू जफत गरिनेछ ।

(२) कुनै मादक पदार्थ कानून बमोजिम पैठारी गरिएको वा उत्पादन गरिएको, वा राखिएको, वा विक्री वितरण गरिएको भए ता पनि त्यस्तो पदार्थसंग उपदफा (१) अन्तर्गत जफत हुन सक्ने कुनै मादक पदार्थ राखिएको फेला परेमा त्यस्तो सबै मादक पदार्थ र उपदफा (१) अन्तर्गत जफत हुन सक्ने मादक पदार्थ सामान, ज्याभल वा भाँडा वर्तन राखिएको भाँडो, भारी, ढकनी र त्यस्तो पदार्थ लाद्वन प्रयोग गरिएको रेल, हवाई जहाज बाहेकका जनावर, गाडा र अरू सवारी पनि जफत गरिनेछ ।

तर त्यस्तो जनावर, गाडा वा सवारीलाई त्यस्तो कसूरको काममा प्रयोग गरिने तथा गरिएको कुरा त्यसको धनीलाई थाहा थिएन भन्ने कुराको सबूद निजले पेश गर्न सकेमा भने त्यस्तो जनावर, गाडा वा सवारीलाई जफत गरिने छैन ।

२३. श्री ५ को सरकार वाध्य नहुनेः— श्री ५ को सरकारको तर्फबाट जुनसुकै मादक पदार्थ खेती वा उत्पादन वा विक्री वा वितरण वा निकासी वा पैठारी गर्नमा यस ऐनको कुनै कुराले वाधा पुर्‍याउने छैन ।

२४. अधिकार सोंप्नेः— यस ऐन अनुसार आफूमा रहेको सबै वा केही अधिकार श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाश गरी सोही सूचनामा तोकिएको अधिकारीलाई सोंप्न सक्ने छ ।

२५. नियम बनाउने अधिकारः— (१) यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वित गर्न श्री ५ को सरकारले नियम बनाउन सक्छ ।

(२) उपदफा (१) मा लेखिएका अधिकारको सर्वसामान्यतामा प्रतिकूल प्रभाव नपारी यस दफा अन्तर्गत बन्ने नियमहरूमा खास गरी देहायका कुराको व्यवस्था हुन सक्ने छ ।

(क) इजाजतपत्र को फी तोक्ने ।

(ख) उत्पादन फी तोक्ने ।

६०४९
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।